

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету економіки та управління
_____ Андрій КОЦУР
« 30 » _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 30 » _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«КРОСКУЛЬТУРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

ступінь вищої освіти – молодший бакалавр
галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність – 073 «Менеджмент»
освітньо-професійна програма «Менеджмент»

Кафедра менеджменту, публічного управління та персоналу

Форма навчання	Курс	Се- местр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	ІРС (год.)	Тренінг	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	II	4	45	30	4	10	31	120	4

30.08.2024

Тернопіль-2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.)

Робочу програму склала:

д-р. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Аліна ЖУКОВСЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, протокол № 2 від 29.08.2024 р.

Завідувач кафедри,
д-р екон. наук, професор

Михайло ШКІЛЬНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 073 «Менеджмент», протокол № 2 від 30.08.2024 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності,
д-р екон. наук, професор

Михайло ШКІЛЬНЯК

Гарант ОПП,
к.е.н., доцент

Ірина ДЕМКІВ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРОСКУЛЬТУРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

1. Опис дисципліни «Кроскультурний менеджмент»

Дисципліна – Кроскультурний менеджмент	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни: обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність 073 «Менеджмент»	Рік підготовки – 2 Семестр – 4
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма «Менеджмент»	Лекції – 45 год. Практичні заняття – 30 год.
Денна форма: Загальна кількість годин – 120	Ступінь вищої освіти – молодший бакалавр	Самостійна робота – 31 год. Тренінг – 10 год. Індивідуальна робота – 4 год.
Тижневих годин: 8 годин, з них 5 аудиторних		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Кроскультурний менеджмент»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Кроскультурний менеджмент» є формування у майбутніх фахівців системи теоретичних знань та набуття практичних вмінь і навичок щодо побудови ефективної системи кроскультурного менеджменту на підприємствах, установах і організаціях різних форм власності в умовах глобалізаційних процесів їх функціонування та розвитку шляхом врахування і використання національно-культурних особливостей поведінки співробітників і партнерів, а також особливостей країн, у яких здійснюється їхня діяльність.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з таких питань:

– теоретичних аспектів кроскультурного менеджменту, мети, предмету та методів дослідження;

– методичних підходів щодо розподілу типів культур та їх основних моделей, вміння визначати типологію культур та позиціонування вітчизняної культури в існуючій типології;

- специфіки організації системи менеджменту у монохромних і поліхромних культурах;
- сутності і послідовності проведення переговорів, вплив культурних особливостей на стиль їх ведення, техніку презентації та роль бізнес-кореспонденції у діловому багатокультурному середовищі;
- формування теоретичних знань та практичних навичок щодо запобігання або мінімізації кроскультурного конфлікту, вміння діагностувати джерела кроскультурних конфліктів;
- теоретичних та практичних аспектів визначення ролі, значення та функції організаційної культури в контексті кроскультурного менеджменту, основних елементів та факторів організаційної культури;
- принципів застосування корпоративної етики, вербальних та невербальних комунікацій, визначення симптомів, причин, фаз та шляхів подолання кроскультурного шоку.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

У процесі викладання навчальної дисципліни «Кроскультурний менеджмент» основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетенціями, а саме:

СК 13. Здатність враховувати особливості національних аспектів організаційної культури для підвищення ефективності управління організацією в умовах глобалізації.

СК 14. Здатність використовувати сучасні методи та прийоми налагодження міжкультурних комунікацій, діагностувати причини міжкультурних конфліктів та визначати способи їх вирішення з врахуванням національних і міжкультурних особливостей.

2.4. Передумови вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни передбачає наявність систематичних і ґрунтовних знань з дисциплін іноземна мова, психологія професійної діяльності, менеджмент, цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи.

2.5. Результати навчання

За результатами вивчення дисципліни «Кроскультурний менеджмент» у студентів буде сформовано низку спеціальних професійних компетентностей (сукупності професійно-функціональних знань та вмінь), а саме:

ПРН 17. Демонструвати здатність організовувати управлінську діяльність менеджерів різних рівнів управління та формування її складових.

ПРН 18. Уміти організовувати колективну роботу, працювати в команді, толерантно сприймаючи соціальні, етнічні, конфесійні та культурні відмінності, особисто діяти відповідно до етичних норм та цінностей.

3. Програма навчальної дисципліни «Кроскультурний менеджмент»

Змістовий модуль 1. Теоретичні підходи до кроскультурного менеджменту

Тема 1. Еволюція та основні концепції кроскультурного менеджменту

Поняття «культури» та її елементів. Культурне різноманіття та міжкультурний контекст. Культурний плюралізм та управління культурним різноманіттям. Теорія міжкультурного спілкування (Холл).

Поняття і сутність кроскультурного менеджменту. Поняття та зміст ділової культури. Поняття культурних універсалій Мердока. Базові та кінцеві цінності Рокіча. Олпорт-Вернон-Ліндзі: кластерне ділення в залежності від цінностей, що використовуються. Культури високого та низького контексту (Холл). Відносини між людьми: модель Хофстеде. Відносини в часі: класифікація Льюїса (моноактивні, поліактивні та реактивні культури).

Література: 1-3; 11; 14; 21; 23-28

Тема 2. Вплив культури та формування національного стилю управління

Національний стиль управління. Основні підходи до визначення впливу культурних чинників на національний стиль управління (універсалісти, економіко-кластерний підхід, концепція «культурного фону»). Інституалізм Уїтлі. Основні чинники: культурні звичаї та традиції, державна структура і політика, фінансова система, система трудових відносин. Концепція універсалій Бермана: географічне положення, релігійна приналежність, мова, сприйняття часу, система освіти.

Література: 1-3; 6; 9-10; 14-15; 21-31

Тема 3. Підготовка персоналу до роботи в кроскультурному середовищі

Комунікаційний розрив як наслідок недостатнього взаєморозуміння між представниками різних культур. Кроскультурний шок і типові помилки в спілкуванні. Симптоми і причини. Етноцентризм. Стереотипне сприйняття. Спотворення сприйняття реальності. Феномен «культурної короткозорості» та «культурного імперіалізму» (Льюїс). Зневага до культурних нюансів та ситуаційної специфіки. Фази кроскультурного шоку. Кроскультурна адаптація як засіб подолання «чужорідного» середовища.

Література: 1-3; 5; 7-10; 12-13; 16; 18-20

Тема 4. Командоутворення і стимулювання персоналу в кроскультурному середовищі

Роль чинника «індивідуалізм-колективізм» в командній роботі. Вплив культурних чинників на визначення цілей організації. Лідерство та його визначальні чинники та Заході та Сході. Вплив національної культури на організаційну культуру корпорацій. Класифікація моделей культур

Тромпенаарса-Гернера.

Особливості стимулювання праці в різних культурах. Ризик багатонаціональності. Управління: експатріанти та місцевий персонал. Місцеві керівники. Сучасна теорія «культурна глобалізація» (Бергер і Хантінгтон). 4-х факторна модель глобальних культур: «давоська культура», клубна культура інтелектуалів, масова споживча культура та гібридизація «локальних релігій».

Література: 1-10; 12-14; 21-37

Змістовний модуль 2. Національні ділові культури: практика кроскультурної взаємодії

Тема 5. Особливості ділової взаємодії з представниками моноактивних, поліактивних і реактивних культур

Поліактивні, моноактивні та реактивні ділові культури: типологія і характерні особливості. Аналіз представників даних культур залежно від ділових сфер: управління організацією/групою; специфіка прийняття управлінських рішень; міжкультурні комунікації та ділові переговори.

Література: 1-5; 8-10; 13-15; 21-37

Тема 6. Формування української ділової культури: проблеми і перспективи розвитку

Еволюція української ділової культури. Сучасний стан української ділової культури. Українська ділова культура серед інших ділових культур в сучасному діловому світі. Рівень взаємного сприйняття та рівень взаємодії.

Література: 1-3; 6; 9-10; 14-15; 21-31

Тема 7. Роль етикету у міжнародному бізнесі

Протокол на зустрічах: одяг, пунктуальність, привітання (вербальне, невербальне), представлення. Прихід на прийом та зустріч гостей. Особливості надсилання запрошень на прийом, дарування квітів. Надсилання відповіді на запрошення. Особливості дарування та приймання подарунків у різних культурах. Ставлення до корупції у європейському та міжнародному бізнесі.

Література: 1-3; 7-8; 11; 15-17; 18-20; 21-37

Тема 8. Особливості кроскультурної взаємодії в умовах воєнного стану

Особливості та специфіка військового стану. Правила роботи із публічною інформацією. Міжнародна допомога та підтримка в умовах військового стану.

Література: Література: 1-3; 7-8; 11; 15-17; 18-20; 21-37

4. Структура залікового кредиту дисципліни
«Кроскультурний менеджмент»
денна форма навчання

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Тренінг	Самостійна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні підходи до кроскультурного менеджменту						
Тема 1. Еволюція та основні концепції кроскультурного менеджменту	6	4	1	5	4	Тренінгові вправи, ситуаційні завдання
Тема 2. Вплив культури та формування національного стилю управління	6	4			4	Тренінгові вправи
Тема 3. Підготовка персоналу до роботи в кроскультурному середовищі	6	4	1		4	Виконання практичних завдань
Тема 4. Командоутворення і стимулювання персоналу в кроскультурному середовищі	6	4			4	Виконання практичних завдань
Змістовий модуль 2. Національні ділові культури: практика кроскультурної взаємодії						
Тема 5. Особливості ділової взаємодії з представниками моноактивних, поліактивних і реактивних культур	6	4	2	5	4	Тренінгові вправи, ситуаційні завдання
Тема 6. Формування української ділової культури: проблеми і перспективи розвитку	6	4			4	Виконання практичних завдань, групова робота
Тема 7. Роль етикету у міжнародному бізнесі	6	4			5	Тренінгові вправи
Тема 8. Особливості кроскультурної взаємодії в	3	2			2	Тренінгові вправи

умовах воєнного стану						
Разом	45	30	4	10	31	

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Кроскультурний менеджмент»

Практичне заняття № 1-2 (4 год.)

Тема: Еволюція та основні концепції кроскультурного менеджменту

Мета: засвоєння теоретичних підходів до розуміння концепції кроскультурного менеджменту.

Питання для обговорення:

1. Поняття «культури» та її елементів.
2. Культурне різноманіття та міжкультурний контекст.
3. Поняття і сутність кроскультурного менеджменту.
4. Поняття та зміст ділової культури.
5. Поняття культурних універсалій Мердока.
6. Відносини в часі: класифікація Льюїса (моноактивні, поліактивні та реактивні культури).

Тестові завдання та ситуаційні вправи.

Література: 1; 2; 3; 11; 14; 21; 23-28

Практичне заняття № 3-4 (4 год.)

Тема: Вплив культури на формування національного стилю управління

Мета: засвоєння теоретичних підходів до розуміння впливу культури на формування національного стилю управління.

Питання для обговорення:

1. Національний стиль управління.
2. Основні підходи до визначення впливу культурних чинників на національний стиль управління.
3. Основні чинники: культурні звичаї та традиції, державна структура і політика, фінансова система, система трудових відносин.
4. Концепція універсалій Бермана: географічне положення, релігійна приналежність, мова, сприйняття часу, система освіти.

Тестові завдання та ситуаційні вправи.

Література: 1-3; 6; 9-10; 14-15; 21-31

Практичне заняття № 5-6 (4 год.)

Тема: Підготовка персоналу до роботи в кроскультурному середовищі

Мета: набуття практичних навичок з підготовки персоналу до роботи в кроскультурному середовищі.

Питання для обговорення:

1. Комунікаційний розрив як наслідок недостатнього взаєморозуміння

між представниками різних культур.

2. Кроскультурний шок і типові помилки в спілкуванні.

3. Феномен «культурної короткозорості» та «культурного імперіалізму».

4. Фази кроскультурного шоку.

5. Кроскультурна адаптація як засіб подолання «чужорідного» середовища.

Тестові завдання та ситуаційні вправи.

Література: 1-3; 5; 7-10; 12-13; 16; 18-20

Практичне заняття № 7-8 (4 год.)

Тема: Командоутворення і стимулювання персоналу в кроскультурному середовищі

Мета: набуття практичних навичок командоутворення і стимулювання персоналу в кроскультурному середовищі.

Питання для обговорення:

1. Роль чинника «індивідуалізм-колективізм» в командній роботі.

2. Вплив культурних чинників на визначення цілей організації.

3. Вплив національної культури на організаційну культуру корпорацій.

4. Класифікація моделей культур Тромпенаарса-Тернера.

5. Особливості стимулювання праці в різних культурах.

6. Ризик багатонаціональності.

7. Управління: експатріанти та місцевий персонал.

Тестові завдання та ситуаційні вправи.

Література: 1-6; 9-10; 12-14; 16-20

Практичне заняття № 9-10 (4 год.)

Тема: Особливості ділової взаємодії з представниками моноактивних, поліактивних і реактивних культур

Мета: набуття практичних навичок ділової взаємодії з представниками моноактивних, поліактивних і реактивних культур.

Питання для обговорення:

1. Поліактивні, моноактивні та реактивні ділові культури: типологія і характерні особливості.

2. Аналіз представників даних культур залежно від ділових сфер: управління організацією/групою; специфіка прийняття управлінських рішень; міжкультурні комунікації та ділові переговори.

Тестові завдання та ситуаційні вправи.

Література: 1-5; 8-10; 13-15; 21-37

Практичне заняття № 11-12 (4 год.)

Тема: Формування української ділової культури: проблеми і перспективи розвитку

Мета: засвоєння теоретичних підходів до формування української ділової

культури.

Питання для обговорення:

1. Еволюція української ділової культури.
 2. Сучасний стан української ділової культури.
 3. Українська ділова культура серед інших ділових культур в сучасному діловому світі.
 4. Рівень взаємного сприйняття та рівень взаємодії.
- Тестові завдання та ситуаційні вправи.
Література: 1-3; 6; 9-10; 14-15; 21-31

Практичне заняття № 13-14 (4 год.)

Тема: Роль етикету в міжнародному бізнесу

Мета: набуття практичних навичок етикету в міжнародному бізнесі.

Питання для обговорення:

1. Протокол на зустрічах: одяг, пунктуальність, привітання (вербальне, невербальне), представлення.
 2. Прихід на прийом та зустріч гостей.
 3. Особливості надсилання запрошень на прийом, дарування квітів. Особливості дарування та приймання подарунків у різних культурах.
 4. Ставлення до корупції у європейському та міжнародному бізнесі.
- Тестові завдання та ситуаційні вправи.
Література: 1-3; 7-8; 11; 15-17; 18-20; 21-37

Практичне заняття № 15 (2 год.)

Тема: Особливості кроскультурної взаємодії в умовах воєнного стану

Мета: набуття практичних навичок кроскультурної взаємодії в умовах воєнного стану

Питання для обговорення:

1. Особливості та специфіка військового стану.
 2. Правила роботи із публічною інформацією.
 3. Міжнародна допомога та підтримка в умовах військового стану.
- Література: 1-3; 7-8; 11; 15-17; 18-20; 21-37

6. Тренінг з дисципліни «Кроскультурний менеджмент»

Тематика тренінгу

Тренінгове завдання 1. Оберіть країну для дослідження особливостей ділової культури. Визначте види культур, до яких вона належить, на основі вивчених на заняттях класифікаціях. Охарактеризуйте специфічні риси обраної культури, визначте потенційні непорозуміння, які можуть виникнути під час спілкування із представниками даної культури. Запропонуйте шляхи запобігання виникненню конфліктних ситуацій ід час спілкування із представниками даної культури.

Тренінгове завдання 2. Проведіть порівняльну характеристику двох абсолютно протилежних ділових культур: оберіть критерії порівняння (наприклад, дрес-код, пунктуальність, привітання, хід переговорів, неформальна частина) та детально співставте їх. Результати оформіть у таблицю. Зробіть висновки. Сформулюйте правила взаємодії між представниками обраних для дослідження культур.

Тренінгове завдання 3. Проаналізуйте традиції української ділової культури. Узагальніть отримані дані у формі моделі. Результати зобразіть схематично.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина. Актуалізація теми тренінгового заняття та структуризація процесу його проведення. Ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами. Представлення програми тренінгу.

2. Організаційна частина. Встановлення правил проведення тренінгу, формування малих робочих груп (3-5 груп), визначення завдань та розподіл ролей. Забезпечення учасників тренінгу роздатковими матеріалами: таблицями, бланками документів, алгоритмами проведення, інструкціями.

3. Практична частина. Виконання тренінгових завдань у малих групах з використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою). Підготовка презентаційних матеріалів за результатами виконання тренінгового завдання.

4. Підведення підсумків. Презентація практичної роботи в малих групах. Обговорення результатів виконання завдань, обмін думками з проблематики теми тренінгу, підведення підсумків, оцінка результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу.

7. Самостійна робота студентів

з дисципліни «Кроскультурний менеджмент»

Завдання 1. Підготовка презентації і її захист на тему із наведеного нижче списку:

1. Поняття та історія формування кроскультурного менеджменту.
2. Ділова культура як специфічна форма культури і комунікації.
3. Основні поняття та категорії кроскультурного менеджменту.
4. Поняття ділової культури та її типологія.
5. Типи ділових культур.
6. Модель Г.Хофстеде та її рзначення для кроскультурного менеджменту.
7. Українська ділова ментальність та її ознаки.
8. Українська ділова ментальність по методиці Г.Хофстеде.
9. Поняття, фази та методи попередження культурного шоку.
10. Сучасне розуміння культур як універсального середовища існування людини.
11. Поліактивні культури. Теорія Е.Холла.
12. Система культурних цінностей по теорії Г.Хофстеде.
13. Культурні відмінності та їх вплив на управління по теорії Ф.Тромпенарса.

14. Причини, протікання, попередження та подолання міжкультурних конфліктів.

15. Способи збору інформації в різних культурах.

16. Відношення до простору в різних культурах.

17. Модель культури по формі Ф. Тромпенарса.

18. Практичне застосування теорії Ф. Тромпенарса.

19. Поняття, елементи та статусні перешкоди міжкультурної комунікації.

Завдання 2. Підготуйте есе на тему: «Кроскультурний менеджмент в умовах цифровізації».

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання з дисципліни «Кроскультурний менеджмент»

У процесі вивчення дисципліни «Кроскультурний менеджмент» використовуються:

– методи навчання: словесні (лекція, дискусія, обговорення), наочні (презентації, самопрезентації), практичні (розв'язання завдань, виконання управлінських ситуацій, тренінгові вправи), проведення ситуативних та імітаційних ігор та самостійна робота студентів поза контролем викладача;

– поточна форма оцінювання: індивідуальне усне опитування, індивідуальне письмове опитування (самостійна робота, тестування) та презентація результатів самостійної роботи (есе, опитування);

– проміжна форма оцінювання: залікове модульне опитування, ректорська контрольна робота;

– підсумкова форма оцінювання: екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю з дисципліни «Кроскультурний менеджмент»

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Кроскультурний менеджмент» визначається як середньозважена величина, залежно від питомою ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час	Модульний контроль проводиться в системі Moodle в позааудиторний час за змістовим модулем 1 і включає 2 теоретичних	Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час	Модульний контроль проводиться в системі Moodle в позааудиторний час за змістовим модулем 2 і включає 2 теоретичних	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання 3 завдань. Оцінювання за 100-бальною шкалою	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання 2 завдань. Оцінювання за 100-бальною шкалою	Відповідь на два запитання, кожне з яких 20 балів, а у підсумку 40 балів. Управлінське завдання 60 балів

опрацюван ня змістового модуля 1	питання по 20 балів (40 балів). Практичне завдання 60 балів	опрацюван ня змістового модуля 2	питання по 20 балів. Практичне завдання 60 балів			
---	--	---	--	--	--	--

* Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій, та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

За окремими формами контролю знань студентів з дисципліни «Кроскультурний менеджмент» застосовуються критерії оцінювання, подані в таблиці

	Форми контролю/ критерії оцінювання	Бальна шкала оцінок знань			
		Відмінно (90-100)	Добре (75-89)	Задовільно (60-74)	Незадовільно (до 60)
1	УСНЕ ОПИТУВАННЯ				
	▪ повнота відповіді	повна	повна	не повна	часткова, відсутня
	▪ глибина і різносторонність знань	достатня	належна	задовільна	відсутня
	▪ системність та логіка викладення матеріалу	систематизоване, логічне	логічне	відсутня	відсутня
	▪ ступінь ознайомлення з основними методичними розробками, законодавством та уміння їх використовувати при відповіді	високий, використовуються при відповіді	достатній, використовуються при відповіді	належний, частково використовуються при відповіді	відсутній
	▪ уміння узагальнювати викладений матеріал	обґрунтовані висновки	недостатньо обґрунтовані висновки	частково обґрунтовані висновки	відсутність висновків
2	РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ, ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ				
	▪ знання методики розв'язання	глибокі	належні	недостатні	відсутні
	▪ володіння алгоритмом розв'язку	володіє	володіє	частково володіє	не володіє
	▪ самостійність розв'язку	Самостійність розрахунків	недостатня самостійність розрахунків	здійснення розрахунків з допомогою викладача	відсутня самостійність розрахунків
	▪ правильність і повнота розрахунків	правильні і повні	правильні неповні	частково правильні, неповні	неправильні неповні
	▪ наявність	наявні,	наявні	наявні	відсутні

	узагальнених висновків	обґрунтовані			
3	ПРОГРАМОВАНІЙ КОНТРОЛЬ (ТЕСТУВАННЯ)				
	▪ правильність і повнота відповіді	повна, правильна	повна, частково неправильна	неповна, частково правильна	неповна, неправильна
	▪ чіткість відповіді (наявність чи відсутність виправлень)	чітка без виправлень	наявність незначних виправлень	наявність виправлень	не чітка
	▪ наявність помилок	відсутні	наявність незначних помилок	значні помилки	значні помилки
4	ПІДГОТОВКА ЕСЕ				
	▪ самостійність викладу матеріалу	самостійний виклад	самостійний виклад	несамостійний виклад	несамостійний виклад
	▪ логічність і послідовність викладу матеріалу	логічний і послідовний	логічний виклад, від сутність послідовності	частково логічний виклад, послідовність відсутня	відсутня
	▪ відповідність викладу матеріалу темі	відповідає	відповідає	частково відповідає	не відповідає
	▪ використання нових літературних джерел	використовуються достатньо	частково використовуються	не використовуються	не використовуються
	▪ відповідність оформлення есе згідно вимог	відповідає	відповідає	частково відповідає	не відповідає

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна «Кроскультурний менеджмент»

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійне забезпечення викладання лекцій (проектор; <i>on-line</i> платформи: <i>ZOOM</i> ; <i>Google Meet</i>)	1-8
2.	Система дистанційного навчання ЗУНУ <i>moodle.wunu.edu.ua</i>	1-8
3.	Пакет прикладних програм базових інформаційних технологій: <i>MS Office</i>	1-8
4.	Телекомунікаційне програмне забезпечення (<i>Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox</i>)	1-8

11. Рекомендовані джерела інформації з дисципліни «Кроскультурний менеджмент»

1. Тодорова Н.Ю. Крос-культурний менеджмент. 2009. 330 с. URL: http://ea.donntu.edu.ua/bitstream/123456789/2021/1/CCM_Todorova.pdf

2. Близнюк Т. П. Крос-культурні особливості менеджменту сучасної мультинаціональної організації: монографія. Харків: ФОП Лібуркіна Л. М., 2017. 296 с.

3. Рогач О. І. та ін. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка: монографія; за ред. О. І. Рогача. К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 368 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/37137>

4. Боковець О.І. Ділове спілкування: навчально-методичний комплекс дисципліни: навч. посіб. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 62 с. URL:

<https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/3798baa5-cb95-4e45-a65b-d90b4a9db436/content>

5. Авраменко О.О., Яковенко Л.В., Шийка В.Я Ділове спілкування: навч. посіб.; за наук. ред. О. О. Авраменко. Івано-Франківськ, «Лілея НВ». 2015. 160 с. URL: <https://www.scribd.com/document/738605160/dilove-spilkuv-1>

6. Дяченко Т.О.. Організаційна культура: теорія і практика: монографія. К.: Логос, 2012. 323 с.

7. Загородна В.Ф. Основи міжкультурної комунікації: навч. посібник. Бердянськ: БДПУ, 2018. 314 с. URL: <https://dspace.bdpu.org.ua/server/api/core/bitstreams/d422f93b-5c2e-4eaa-8eb5-d1f15da6b01a/content>

8. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : колективна монографія / за наук. редакцією Н. Сизоненко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 256 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/82dd5bf6-a0f9-43a5-9661-4605713b3ce3/content>

9. Діловий етикет: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни; уклад. Д.А. Мірошніченко, А.М. Зленко. Бориспіль: Ризографіка, 2019. 216 с. URL: <http://surl.li/yawfou>

10. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б., Слободянюк О. М. Ділове спілкування : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2015. 128 с. URL: <http://surl.li/pqwkfo>

11. Кеда М.К., Соломенна Т.В. Культурна політика Європейського Союзу. Хрестоматія : навч. посіб. Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 2022. 468 с. URL: <http://surl.li/sndygz>

12. Авраменко О. О., Яковенко Л. В., Шийка В. Я Ділове спілкування: навч. посіб.; за наук. ред. О. О. Авраменко. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ». 2015. 160 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/dilove_spilkuv_1.pdf

13. Мірошніченко М.І. Психологія ділового спілкування: конспект лекцій. Одеса, Одеський державний екологічний університет, 2020. 130 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/Myroshnichenko_M_I_Psychologiya_DS_KL_2020.pdf

14. Польова Л.В. Корпоративна культура. Діловий етикет і протокол: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, Фоліант, 2016. 201 с. URL: <http://surl.li/ktasgt>

15. Чичкало-Кондрацька І.Б., Новицька І.Б. Дипломатичний і діловий протокол: конспект лекцій. Полтава, НУШП, 2020. 70 с. URL: <http://surl.li/wmpvhv>

16. Адамович А.Є., Максимець О.М. Мистецтво ведення переговорів: навчальний посібник.. Мелітополь, ТДАТУ: ФОП Однорог Т.В., 2021. 264 с. URL: http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/posibnyk_mystectvo_perehovoriv_1-1-9.pdf

17. Подворна О.Г. Дипломатичний протокол та етикет: навч. посіб. Вид. 2-ге: перероб. та доп. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2020. 218 с. URL: <http://surl.li/plegft>

18. Кінг, Л. Гілберт Б. Як розмовляти будь з ким, будь-коли і будь-де. Секрети успішного спілкування / пер. з англ. Н. Борис. Дніпро : Моноліт, 2019. 204 с. URL: https://kniga.biz.ua/pdf/26206-yak-rozmovlyaty.pdf?srsltid=AfmBOoqfJaNRV3ZRXmJzsp83w_4oJiFC2qv7KSHN_5pCV0dUK34ucrc

19. Морган М. М. Про все можна домовитися / пер. з англ. О. Захарченко. Київ : Видавнича група КМ_БУКС, 2020. 304 с.

20. Трофименко А. В., Константинова Ю.В. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. Маріуполь: МДУ, 2020. 375 с. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2586/1/np_konfliktologiiia.pdf

Наукові статті

21. Жуковська А.Ю. Кроскультурний менеджмент як інструмент інклюзивного підприємництва. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. Випуск № 3 (26). С. 67-75.

22. Азарова Ю. Мультикультуралізм і сучасні моделі міжкультурної комунікації. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: *Культурологія*. 2016. Вип. 17. С. 13-19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoakl_2016_17_5.

23. Ареф'єва О.В. Кроскультурний менеджмент як детермінанта формування конкурентоспроможності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: *Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Випуск 20, частина 1. С. 19-22. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/20_1_2018ua/6.pdf

24. Баніт О. Кроскультурна компетентність сучасного топ-менеджера міжнародної компанії. *Edukacja zawodowa i ustawiczna*. 2019. № 4. URL: <http://surl.li/hqjssy>

25. Близнюк Т. П., Близнюк О. В. Крос-культурний профіль лідера: вплив національної культури. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2024. № 3. С. 50-53. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/55901>

26. Гавеля О. М. Національно-культурна ідентичність та її ціннісні основи: освіченість, вихованість, моральність і патріотизм українців. *Культура і сучасність*. 2018. № 1. С. 20-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kis_2018_1_6

27. Гжещук В. Міжнародний менеджмент в національному стилі спілкування країн світу. *Молодь і ринок*. 2014. № 5. С. 128-134. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2014_5_30.

28. Капліна А. І. Крос-культурний менеджмент як інструмент організації крос-культурної взаємодії. *Агросвіт*. 2020. № 21. С. 49-52. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/21_2020/8.pdf

29. Костенко Д. В. Міжкультурна комунікація у сучасному світі. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. *Психологія*. *Педагогіка: збірник наукових праць*. 2018. № 30. С. 80-85. URL: <https://pedosvita.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/209/301>

30. Кудрявцева О.В., Близнюк А.О. Удосконалення процесу формування та використання крос-культурної моделі управління персоналом організації. *Економіка транспортного комплексу*. 2024. Вип. 43. С. 116-127. URL:

<https://api.dspace.khadi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/b4cbd514-d7ee-46e6-aaf4-8cd17aff84ec/content>

31. Ліфінцев Д.С. Формування корпоративної культури на основі концепції крос-культурного менеджменту. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 5. С. 23-26.

32. Ліфінцев Д.С., Близнюк Т.П., Кохан М.О. Перспективи крос-культурної бізнес-взаємодії в контексті європейської інтеграції України. *Бізнес Інформ*. 2021. № 5. С. 371-377. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-5_0-pages-371_377.pdf

33. Подра О.П., Лиса Д.С. Особливості врегулювання крос-культурних конфліктів в процесі здійснення зовнішньо-економічної діяльності. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2023. № 2 (9). С. 94-103. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023/dec/32687/menedzhment23maket-94-103.pdf>

34. Почтовюк А.Б., Семеніхіна В.В., Золотаренко В.В. Крос-культурний менеджмент і міжкультурна комунікація: реакція на виклики глобальної міграції. *Механізм регулювання економіки*. 2024. № 1 (103). С. 24-29. URL: <https://doi.org/10.32782/mer.2024.103.04>

35. Філатова Л.С., Околіта І.І. Кроскультурний менеджмент в міжнародному бізнесі. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*, 2017. № 2 (07). С. 8-12. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/19016>

36. Фінагіна О.В., Павловська А.С., Горохова Л.П., Пригодюк О.М. Напрямки розвитку крос-культурних комунікацій в умовах змін ділового середовища та нарощення потенціалу управління знаннями. *SWorldJournal*, 2022. Вип. 4 (11-04). С. 84-95. URL: <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2022-11-04-064>

37. Шаповалова І.О. Розвиток ефективного лідерства у кроскультурному просторі. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 3. С. 236-240. URL: http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2023/11/ujae_2023_r03_a35.pdf

38. D'iribarne Ph., Chevrier S., Henry A., Segal J.-P., Treguer-Felten G. Cross-cultural management revisited: a qualitative approach. 2020. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=fqXaDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=cross+cultural+management&ots=gpT5zlmIH7&sig=YIYg5sLKAUMQzXF9_jD_uXT3qCE&redir_esc=y#v=onepage&q=cross%20cultural%20management&f=false

39. Peña-García N., Gil-Saurab I. Rodríguez-Orejuelac A., Siqueira-Juniord J.R. Purchase intention and purchase behavior online: A cross-cultural approach. *Cell*. Volume 6, Issue 6, June 2020. URL: [https://www.cell.com/heliyon/fulltext/S2405-8440\(20\)31128-2](https://www.cell.com/heliyon/fulltext/S2405-8440(20)31128-2)

40. Haque A.U.; Yamoah F.A. The Role of Ethical Leadership in Managing Occupational Stress to Promote Innovative Work Behaviour: A Cross-Cultural Management Perspective. *Sustainability* 2021, 13, 9608. <https://doi.org/10.3390/su13179608>

41. Mahadevan, J. (2024). What connects positivism and interpretivism in cross-cultural management studies: Genealogy as a method for re-ordering

disciplinary knowledge. *International Journal of Cross Cultural Management*, 24(2), 215-234. <https://doi.org/10.1177/14705958231223874>

42. Yang, Y.-K. (2024). A conceptual model of authentic leadership in cross-cultural context. *International Journal of Cross Cultural Management*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/14705958241286690>

43. Mahadevan, J., & Primecz, H. (2024). Investigating otherness, not difference: Should shaming and othering be the focus of the discipline? Implications for a contemporary cross-cultural management studies. *International Journal of Cross Cultural Management*, 24(1), 3-11. <https://doi.org/10.1177/14705958241237891>

44. Mahadevan, J. (2024). Migration, ethnic otherness and the 'refugee crisis' in Germany: Why more conflict is better integration, and how this reconfigures positive cross-cultural management scholarship. *International Journal of Cross Cultural Management*, 24(1), 41-58. <https://doi.org/10.1177/14705958241234568>

45. Minkov, M., & Kaasa, A. (2024). Aligning Schwartz's model of culture with that of Minkov-Hofstede. *International Journal of Cross Cultural Management*, 24(1), 129-148. <https://doi.org/10.1177/14705958241235021>

46. Philip, J., Jiang, Y., & Akdere, M. (2023). Virtual reality technology for workplace training: The case for developing cultural intelligence. *International Journal of Cross Cultural Management*, 23(3), 557-583. <https://doi.org/10.1177/14705958231208297>

47. Chua, S. W. Y., Sun, P. Y., & Sinha, P. (2023). Making sense of cultural diversity's complexity: Addressing an emerging challenge for leadership. *International Journal of Cross Cultural Management*, 23(3), 635-659. <https://doi.org/10.1177/14705958231214623>

48. Wang, C.-H. (2023). Host country nationals' domestic cross-cultural work experiences: A new construct and linkage to socializing behaviors toward expatriates. *International Journal of Cross Cultural Management*, 23(2), 279-298. <https://doi.org/10.1177/14705958231183636>

49. Lee, A. P. (2023). Cultural intelligence as a predictor of organizational outcome. *International Journal of Cross Cultural Management*, 23(2), 299-316. <https://doi.org/10.1177/14705958231187473>

50. Bartel-Radic, A., & Munch, F. (2023). Cross-cultural boundary spanning activities in a global team: Insights from an ethnographic case study. *International Journal of Cross Cultural Management*, 23(2), 339-365. <https://doi.org/10.1177/14705958231185432>